

НЕ ЗМІЛІЄ, НЕ ЗАМУЛИТЬСЯ КРИНИЦЯ ПАМ'ЯТІ ЛЮДСЬКОЇ

**І живуть у пам'яті народу
Його вірні дочки і сини,
Ті, що не вернулися з походів
Грізної, великої війни.**

**Їх життя, їх помисли високі,
Котрим не судилось розцвісти,
Закликають мир ясний і спокій,
Як зіницю ока, берегти.**

В. Симоненко («Пам'ять»)

На початку XXI століття Росія розпочала війну, яка ввійде в історію як найстрашніша за всі попередні війни. Бо для досягнення своїх амбітних цілей країна-терористка Росія використовує для вбивства людей найновітніші технології, плекає і роздуває ненависницькі настрої у своїх підданих. На противагу оскаженій Москві, яка поспіль веде загарбницькі війни, Україна веде справедливу війну. Війну за збереження свого суверенітету, за життя своїх громадян, за майбутнє дітей.

24 лютого 2022 року. Замість сподівань кремлівських вождів, що кияни вийдуть з квітами зустрічати «визволителів», утворилися довжелезні черги у військкомати. Люди годинами вистоявали право бути зачисленими в батальйони оборонців Києва. Створювалась славнозвісна Тероборона з вірних патріотів Вітчизни. Стояли молоді чоловіки, сивочубі чоловіки, зовсім юні хлопці й дівчата.

Український народ одноставно став на захист Вітчизни. Учасники територіальної оборони міст, бійці Української армії – це вмотивовані люди, повні рішучості обороняти нашу Незалежність, наші надбання і моральні цінності від дикої московської орди. Були, звісно, й такі, що зі страху тікали подалі від війни – за кордон, в безпечні західні країни, прикриваючись тезою «великої значимості і необхідності» своєї роботи (ніби ті, що вливалися в загоны Тероборони, були не значимими, не затребуваними, а попросту на їхній мові – легейдами). Були й такі індивіди (нема де правди діти), котрі уникали повісток у військкомат, переховуючись у знайомих та родичів, або згадували (чи купляли довідки) про свої мнимі недуги (плоскостопість, себорей і т. ін.), щоб уникнути мобілізації в армію. Були, є і, на жаль, будуть. Вони вважають, що захищати їхній дім, їхніх дітей і батьків повинні інші, скажімо, ті ж «легейди».

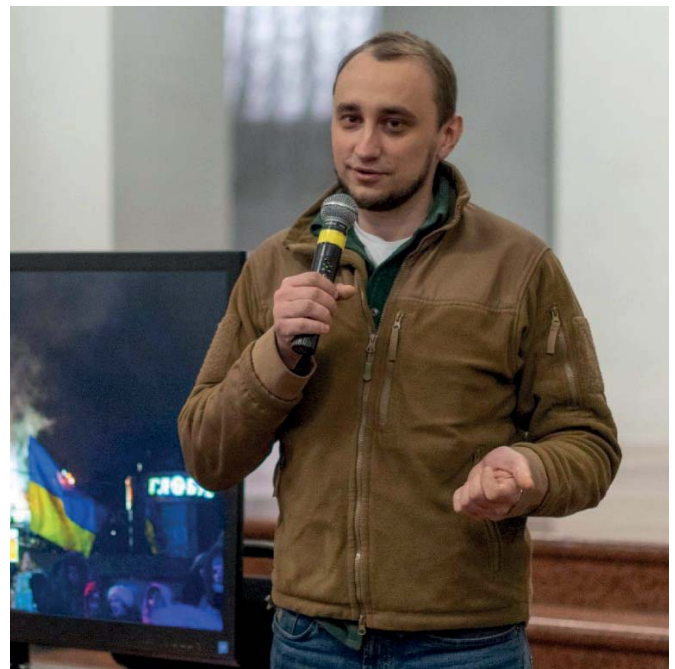
Але мова не про них. Наша мова про тих, хто, не зважаючи на вік, сімейний стан, слабке здоров'я, невідкладну роботу, ставали в ряди захисників країни. Це – справжні представники української нації.

Горді, незборимі, готові краще загинути, ніж бути рабами Мордору. Вони стали стіною на державних рубежах, на лініях розмежування. Ось уже 9 місяців стоять – в спеку і сльоту, в політті і негоду, в окопах і на позиціях. Не відпочивають, недосипають, недоїдають, бо за їхніми спинами –

рідні оселі, дорогі подружжя, батьки і діти. Це вони – цвіт нації, ідея нації, її гордість і слава.

Закінчиться війна, затихнуть гармати, закінчиться горе. Повернуться додому наші захисники. Зустрінемо їх вдячними, повними радісних сліз очима. І згадаємо з гіркою пам'яттю тих, хто не прийшов, не повернувся до рідних. Хто життям заплатив за нашу свободу. Поіменно згадаємо кожного загиблого захисника України. Нікого і ніщо не забудемо. Згадаємо і низько поклонимось їм.

Однією з форм вшанування героїв є найменування (чи перейменування) вулиць їхніми іменами. Київська міська рада, очищуючи місто від історичної русифікаторської корости, проводить дерусифікацію, десовєтинізацію вулиць столиці. Нові назви наповнені новим смислом – красою, відвагою, правдивою історією. Серед нових найменувань – імена героїв війни 2022-го року. Серед них є люди, далекі від військової справи, які займалися наукою, творили музику, писали вірші. Їм особлива, окрема шана. Тепер вони будуть увічнені у назвах київських вулиць.

**Денис Антіпов під час виступу
у КНУ імені Тараса Шевченка**

Денис Антіпов на параді на честь Дня Незалежності України

Як сказав свого часу *Володимир Маяковський*:
Крізь револьверний тріск
наша путь пролягла,
щоб нам після смерті
втїлитись в обеліск,
в пароплави, в рядки
і в інші довгі діла.

(Перекл. Є.Рябченко)

Вічна пам'ять захисникам Києва – захисникам України.

Так у Києві з'явилась вулиця вченого і воїна *Дениса Антіпова*. Вулиця Славгородська у Дарницькому районі столиці, названа була свого часу на честь білоруського міста Славгородськ, тепер носить ім'я українського героя Дениса Антіпова – захисника України у 2015-му і 2022-му роках.

Денис Антіпов народився 30 червня 1989 року в місті Івано-Франківську. Середню освіту здобув у столиці, закінчивши із золотою медаллю гімназію №136. Рано виявив схильність до вивчення іноземних мов. У Київському національному університеті імені Тараса Шевченка 2012-го року став магістром за спеціальністю «корейська мова та література і переклад», неодноразово стажувався у Південній Кореї. Працював викладачем кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії Навчально-наукового інституту філології в тому самому університеті. Активний учасник Революції гідності. Завжди відчував внутрішній покликання захищати Україну.

У лютому 2015 році пішов добровольцем у 5-ту батальйонно-тактичну групу 81-ї бригади. Брав активну участь в боях під Донецьким аеропортом, на промзоні Авдіївки, на Світлодарській дузі – на найнебезпечніших ділянках фронту. Мав позивний «Бук» – на честь свого дідуся, воїна УПА. 2016 року з війни на Донбасі Антіпов повернувся командиром взводу аеророзвідки свого батальйону.

24 серпня 2016 року брав участь в параді з нагоди 25-ої річниці Незалежності України. Був засновником бізнес-проектів з виробництва сувенірів, покликаних забезпечити роботою ветеранів російсько-української війни.

Від початку війни 2022 року Денис почав служити в 95-й окремій десантно-штурмовій бригаді. А вже 9 березня отримав поранення в бою під Ізюмом. Проте знову повернувся на фронт попри те, що ще не відновився від отриманих травм. Загинув 11 травня 2022 року під Ізюмом на Харківщині в результаті артилерійського обстрілу. Дениса поховали у родинному селі Хотимир. Одну з вулиць села назвали ім'ям Дениса Антіпова.

18 травня 2022 року у церкві св. Миколая Чудотворця на Аскольдовій могилі (м. Київ) відбулося публічне прощання з Денисом Антіповим

Президент України нагородив Дениса Антіпова орденм Богдана Хмельницького III ступеня (посмертно).

«Україна втратила вірного сина й патріота, який плав любов'ю до своєї Батьківщини. Важко знайти людину, яка була настільки сповнена життям, креативністю, ентузіазмом і позитивом. Такі молоді люди – це краще, що є в Україні. Денис – надзвичайно багатогранна особистість. Тепер він тримає стрій у складі нашого Небесного воїнства. А ми продовжимо нашу спільну працю до Перемоги!», – написав про втрату побратима доцент Київського національного університету імені Тараса Шевченка *Сергій Янчук*.

Вулиця Ломоносова в Голосіївському районі міста Києва стала вулицею Юлії Здановської

Продовжуємо розповідь про вшанування героїв війни, які віддали своє життя за Україну.

Юлія Здановська – талановита молода математикиня, випускниця фізико-математичного ліцею КНУ імені Тараса Шевченка, переможниця Європейської математичної олімпіади серед дівчат 2017 року. Юлія проявила математичні здібності ще в ранньому дитинстві. Вона переїхала з рідного Харкова в Київ і з 14 років мешкала саме на вулиці Ломоносова та навчалась у ліцеї. Потім Здановська вивчала комп'ютерну математику на механіко-математичному факультеті КНУ імені Тараса Шевченка.

Юнка з рудим кучерявим волоссям та милою по-смішкою звертала на себе увагу однокурсників. В грецькій мові слово *Julia* означало «пухнаста», «кучерява». В латинській походження цього імені трактується як «з роду Юліїв».

Юля завжди носила тільки яскравий одяг і тримала всі математичні формули під своєю золотистою шевелюрою.

Після закінчення університету Юлія мала неймовірні можливості реалізуватись у світових наукових колах, проте за покликом серця стала сільською вчителькою. Викладала інформатику та математику в селі на Дніпропетровщині. Юля так мріяла, щоб діти у школах *«кайфували від математики, а не боялись її»*. Вона приєдналась до руху *«Вчи задля України»*. А з початком війни повернулася до Харкова й одразу ж пішла волонтерити – допомагати постраждалим від війни.

Юлія Здановська загинула 3 березня 2022 року від російського снаряда, коли волонтерила у своєму рідному Харкові. Останнє повідомлення від Юлії в Telegram на пропозицію евакуюватись з палаючого Харкова було таким: *«Дякую, але я залишаюся у Харкові до перемоги»*.

Юлю оплакує весь світ. У багатьох країнах є математики, які знали та поважали її. Талановитою, яскравою, чесною, порядною – такою пам'ятають Юлію Здановську в КНУ імені Тараса Шевченка: *«Вона залишалася зі своїм містом та людьми у найскладніший момент. Безстрашна Юля, якій був лише 21 рік. Росія вбиває наших найкращих людей. Ми не пробачимо ніколи»*, – зазначили в університеті. І величним, нерукотворним пам'ятником прекрасній доньці України буде велика вулиця в столиці, на якій вона проживала, навчаючись в університеті.

У пам'ять про Юлію Здановську факультет математики Массачусетського технологічного інституту (MIT) оголосив про організацію безкоштовного освітнього проекту Yulia's Dream для талановитих старшокласників (9–11 класи) з України.

Світлої пам'яті світлій Юлії з роду Юліїв.

На мапі Києва змінилася назва ще однієї вулиці. Цього разу – в Оболонському районі. Раніше ця вулиця називалась на честь радянського маршала Малиновського. Тепер вулиця носить горду назву *«Героїв полку "Азова"»*.

Про полк «Азов» уже написані цілі трактати, і ще будуть про нього писати, досліджувати історію, сперечатися і доказувати. Будуть фільми, будуть книги. Будуть вірші і пісні. Сучасники героїчної оборони Маріуполя будуть згадувати, як кожного дня чекали повідомлень про захисників комбінату «Азовсталь» -- чи живі, чи не відступили. Плакали над їхньою долею, проклинаючи ворогів, чекали і надіялись.

Історія полку надзвичайно багата. У 2014 році був створений добровольчий батальйон «Азов», який був підрозділом патрульної служби міліції особливого призначення МВС України. Загін базувався в Маріуполі Донецької області в складі сил ООС.

Підрозділ брав участь у бойових діях на сході України. «Азов» звільняв Маріуполь у червні 2014 року, брав участь у боях під Іловайськом, обороняв Маріуполь з кінця серпня 2014 року, здійснював наступ на Широкине у лютому 2015 року. Під час російського вторгнення в Україну 2022 року брав участь в обороні міста Маріуполь та в подальшому героїчному утриманні комбінату Азовсталь. Емблемою полку є видозмінений символ «Ідея нації» (стилізовані великі латинські літери I та N – Ідея Нації).

У списках «азовців» відобразився весь спектр громадян великої держави України – і за національністю, і за родом занять. Були тут службовці і вчителі, письменники і художники, містяни і вихідці з села.

Були в складі полку «Азов», звичайно ж, і представники науки. Серед них – історик-науковець *Микола Сергійович Кравченко*, один із ветеранів батальйону «Азов», дослідник українського добровольчого руху ХХ–ХХІ ст., кандидат історичних наук.

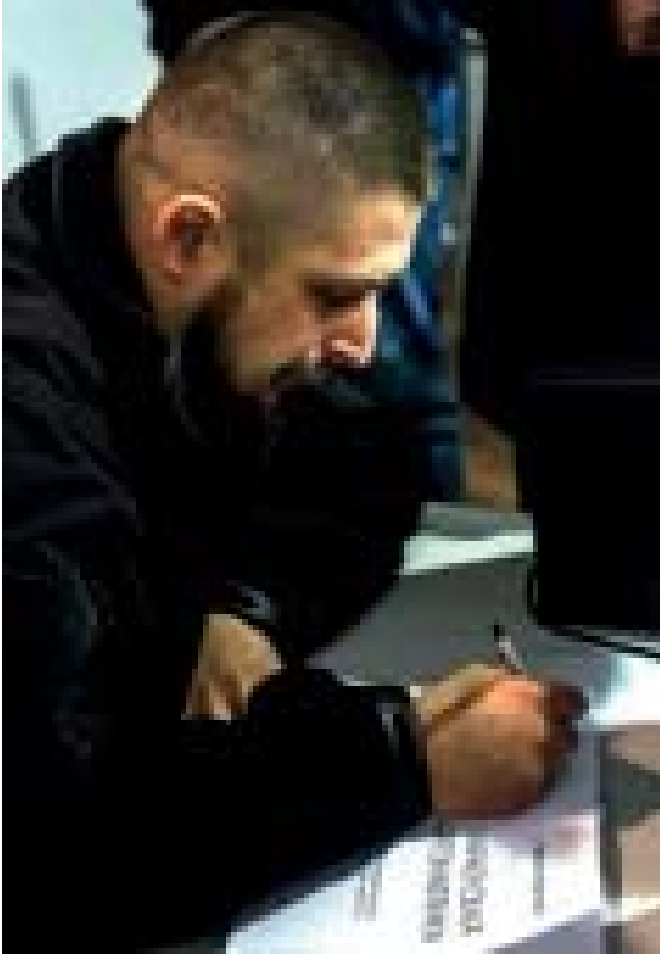
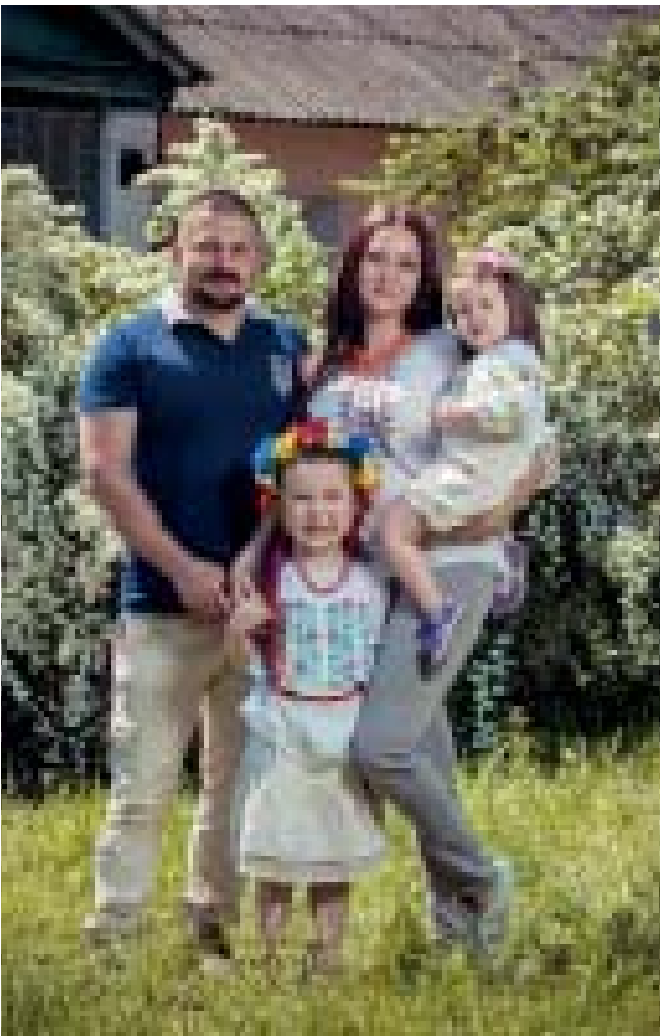

Фото із особистого архіву
Миколи Кравченка
та <https://24tv.ua/>

Микола Кравченко, військовий позивний – «Крук», народився 1983 року на Слобожанщині в родині українського науковця. Маючи чотири вищі цивільні освіти, став військовим фронтовим офіцером. Він – історик, юрист, економіст, політолог. Микола Кравченко був головним ідеологом Азовського руху. Від 2005 до 2014 року Кравченко був членом організації «Патріот України». У 2013–2014 роках брав участь у Революції Гідності. Стояв у витоків «Правого сектору» на Майдані, Українських партизанів на Харківщині та батальйону «Азов». Все життя він вірив і боровся за велику Україну.

2014 року Микола став начальником штабу партизанського загону «Чорний корпус». Як офіцер приєднався до батальйону, а потім до полку «Азов». У 2015–2016 роках Кравченко був першим начальником цивільного корпусу «Азов».

З першого дня повномасштабної війни він займався організацією київської територіальної оборони зокрема, відповідав за будівництво західної лінії оборони Києва.

Загинув 14 березня 2022 року під час супроводу іноземних журналістів у селі Горенка Бучанського району Київської області внаслідок ворожого обстрілу.

У Миколи Кравченка залишилося двоє дітей. За два тижні до його загибелі в бою за Харків загинув його батько **Кравченко Сергій Григорович**, український науковець, доктор архітектури.

«Ми будемо боротися до кінця – заради помсти за всіх полеглих, заради здійснення ваших мрій, заради майбутнього для ваших дітей!» – написав **Андрій Білецький**, побратим Миколи Кравченка, перший командир полку «Азов». ■

(У статті використано матеріали з Інтернету)

Євгенія Рябенко

редактор науково-популярного журналу НАН України «Світогляд», м. Київ